

საქართველოს სტანდარტი

სსკ 07.100.30

სასურსათო ჯაჭვის მიკრობიოლოგია – *Listeria monocytogenes*-ისა და *Listeria* spp.-ის გამოვლენისა და რაოდენობრივი აღრიცხვის ჰორიზონტალური მეთოდი – ნაწილი 1: გამოვლენის მეთოდი

საინფორმაციო მონაცემები

1 შემოტანილია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტის მიერ.

განხილულია სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის ტკ 3 „სასურსათო პროდუქტები“ მიერ.

2 მიღებულია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის 14/12/2021 წლის №74 განკარგულებით სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის ტკ 3 „სასურსათო პროდუქტები“ გადაწყვეტილების საფუძველზე.

3 წინამდებარე სტანდარტი წარმოადგენს სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ისო-ს) სტანდარტის, ისო 1290-1:2017 “სასურსათო ჯაჭვის მიკრობიოლოგია – *Listeria monocytogenes*-ისა და *Listeria spp.*-ის გამოვლენისა და რაოდენობრივი აღრიცხვის ჰორიზონტალური მეთოდი – ნაწილი 1: გამოვლენის მეთოდი“ იდენტურ თარგმანს (IDT).

4 პირველად

5 რეგისტრირებულია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს საქართველოს სტანდარტების რეესტრში 14/12/2021 წლის №74 განკარგულებით №268-1.1-00442

II

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

სარჩევი

წინასიტყვაობა	V
შესავალი	VII
1 გამოყენების სფერო	1
2 ნორმატიული მითითებები	2
3 ტერმინები და განმარტებები	2
4 პრინციპი	3
4.1 ზოგადი	3
4.2 პირველადი გამდიდრება სელექციურ თხევად გამამდიდრებელ არეში სელექციური რეაქტივების შემცირებული კონცენტრაციით (ნახევრად ფრაზერის ბულიონი)	3
4.3 მეორეული გამდიდრება სელექციურ თხევად გამამდიდრებელ არეში სელექციური რეაქტივების სრული კონცენტრაციით (ფრაზერის ბულიონი)	4
4.4 ჩათესვა და იდენტიფიკაცია	4
4.5 დამტკიცება	4
5 საკვები არეები და რეაქტივები	4
6 მოწყობილობა და სახარჯი მასალები	4
7 ნიმუშის აღება	5
8 საცდელი ნიმუშის მომზადება	5
9 კვლევის მეთოდი	6
9.1 საცდელი ულუფა და საწყისი სუსპენზია	6
9.2 პირველადი გამდიდრება	6
9.3 მეორეული გამდიდრება	7
9.4 ჩათესვა და იდენტიფიკაცია	7
9.4.1 ზოგადი	7
9.4.2 <i>Listeria</i> -ს აგარი, ოტავიანისა და აგოსტის მიხედვით	8
9.4.3 მეორე სელექციური არე	8
9.5 <i>Listeria monocytogenes</i> -ის ან <i>Listeria spp.</i> -ის დამტკიცება	8
9.5.1 კოლონიების შერჩევა დამტკიცებისათვის	8
9.5.2 <i>L.monocytogenes</i> -ის დამტკიცება	9
9.5.3 <i>Listeria spp.</i> -ის დამტკიცება	14
9.6 მორფოლოგიური და ფიზიოლოგიური თვისებებისა და ბიოქიმიური რეაქციების ინტერპრეტაცია	15
9.7 გამოყოფილი შტამების დამატებითი მახასიათებლები (არასავალდებულო)	15

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

სსტ ისო 11290-1 : 2017/2021

10	შედეგების ფორმულირება	16
11	მეთოდის სამუშაო მახასიათებლები	16
11.1	მეთოდის დადასტურების კვლევები	16
11.2	მგრძობელობა	16
11.3	სპეციფიკურობა	16
11.4	გამოვლენის ზღვარი (LOD ₅₀)	16
12	კვლევის ოქმი	16
13	ხარისხის უზრუნველყოფა	17
დანართი A (ნორმატიული)	მეთოდის დიაგრამა	18
დანართი B (ნორმატიული)	საკვები არეების შედგენილობა და მომზადება, რეაქტივები	19
დანართი C (საინფორმაციო)	<i>Listeria</i> spp.-ის განსხვავება სხვა გვარებისგან	33
დანართი D (საინფორმაციო)	რეაქტივები <i>Listeria</i> -ს სახეობების საიდენტიფიკაციოდ	35
დანართი E (საინფორმაციო)	<i>Listeria</i> -ს სელექციური აგარები	38
დანართი F (საინფორმაციო)	<i>Listeria monocytogenes</i> -ის გამოვლენის ლაბორატორიათშორისი კვლევების შედეგები	40
ბიბლიოგრაფია		46

IV

წინასიტყვაობა

ისო (სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია) სტანდარტების ეროვნული ორგანიზაციების (ისო-ს წევრი კომიტეტების) მსოფლიო ფედერაციაა. საერთაშორისო სტანდარტების მომზადება, ჩვეულებრივ, ისო-ს ტექნიკური კომიტეტების მეშვეობით ხორციელდება. თითოეულ წევრ კომიტეტს უფლება აქვს წარმოდგენილი იყოს იმ ტექნიკურ კომიტეტში, რომელიც მისთვის საინტერესო თემასთან დაკავშირებით შეიქმნა. საერთაშორისო სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციებიც, რომლებიც დაკავშირებული არიან ისო-სთან, აგრეთვე მონაწილეობენ მუშაობაში. ისო მჭიდროდ თანამშრომლობს საერთაშორისო ელექტროტექნიკურ კომისიასთან (იეკ-თან) ელექტროტექნიკური სტანდარტიზაციის ყველა საკითხზე.

წინამდებარე დოკუმენტის შესამუშავებლად და მისი შემდგომი გამოყენებისთვის განკუთვნილი მეთოდები აღწერილია ისო/იეკ-ის დირექტივების 1-ლ ნაწილში. კერძოდ, უნდა აღინიშნოს დამტკიცების სხვადასხვა კრიტერიუმში ისო-ს სხვადასხვა ტიპის დოკუმენტებისთვის. წინამდებარე დოკუმენტი შედგენილია ისო/იეკ-ის დირექტივების მე-2 ნაწილის სარედაქციო წესების შესაბამისად (იხილეთ, www.iso.org/directives).

ყურადღებას იქცევს ალბათობა იმისა, რომ წინამდებარე საერთაშორისო სტანდარტის ზოგიერთი ელემენტი შესაძლებელია საპატენტო უფლებების საგანი იყოს. ისო არ იღებს პასუხისმგებლობას რომელიმე ან ყველა მსგავსი საპატენტო უფლების იდენტიფიცირებაზე. დოკუმენტის შემუშავებისას იდენტიფიცირებული ნებისმიერი საპატენტო უფლების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოდგენილი იქნება შესავალში და/ან ისო-ს საპატენტო დეკლარაციების სიაში (იხილეთ www.iso.org/patents).

წინამდებარე დოკუმენტში გამოყენებული ნებისმიერი სავაჭრო დასახელება არის მომხმარებლების კომფორტისთვის მიწოდებული ინფორმაცია და არა დამტკიცებული.

სტანდარტების ნებაყოფლობითი ხასიათის ასახსნელად შესაბამისობის შეფასებასთან დაკავშირებული ისო-ს სპეციალური ტერმინები და ფორმულირებები, აგრეთვე ინფორმაცია ისო-ს მიერ მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის (ვმო) პრინციპების დაცვის შესახებ ვაჭრობაში ტექნიკური ბარიერების თაობაზე (ტბტ) იხილეთ მითითებულ URL-ში (რესურსის უნიფიცირებული მაჩვენებელი):

www.iso.org/iso/foreword.html.

წინამდებარე დოკუმენტი მომზადდა სტანდარტიზაციის ევროპული კომიტეტის (სენ) ტექნიკური კომიტეტის, სენ/ტკ 275-ის - სურსათის ანალიზი – ჰორიზონტალური მეთოდები, მიერ, ისო-ს ტექნიკურ კომიტეტთან ისო/ტკ 34 საკვები პროდუქტები, ასევე - ქვეკომიტეტთან, ქკ 9 მიკრობიოლოგია, თანამშრომლობით, ისო-სა და სენ-ს შორის ტექნიკური თანამშრომლობის შესახებ ხელშეკრულების მიხედვით (ვენის შეთანხმება).

სსტ ისო 11290-1 : 2017/2021

წინამდებარე მეორე გამოცემა აუქმებს და ანაცვლებს პირველს (ისო 11290-1:1996), რომელიც ტექნიკურად გადამუშავდა. ის აგრეთვე შეიცავს ცვლილება ისო 11290-1:1996/ცვლილ.1:2004-ს.

ძირითადი ცვლილებები ისო 11290-1:1996-თან შედარებით არის შემდეგი:

- *Listeria monocytogenes*-ის გამოვლენა შეიცვალა ისე, როგორც ქვემოთ არის მოყვანილი.

- პირველადი გამდიდრება ნახევრად ფრაზერის ბულიონში: ინკუბაცია 25 სთ ± 1 სთ.

- მეორეული გამდიდრება ფრაზერის ბულიონში: ინკუბაცია 24 სთ ± 2 სთ. ^[29]

- სელექციურ არეზე გადატანამდე ან გამოყოფამდე ნახევრად ფრაზერი და ფრაზერის ბულიონები შეიძლება ინახებოდეს მაცივარში მაქსიმუმ 72 სთ-ის განმავლობაში.

- საიზოლაციო პეტრის ჯამების შენახვა: მაჩვენებლების აღებამდე ინკუბირებული ჯამები ინახება მაცივარში მაქსიმუმ ორი დღის განმავლობაში.

- თუ საიზოლაციო აგარი იძლევა პათოგენური და არაპათოგენური *Listeria* spp.-ის გარჩევის საშუალებას, დასადასტურებლად მიკროსკოპული ასპექტი არ არის სავალდებულო.

- CAMP გამოცდა და კატალაზას გამოცდა არ არის სავალდებულო.

- ჩართულია ახალი სამუშაო მახასიათებლები.

- ამას გარდა, *Listeria* spp.-ის გამოვლენა შეიტანეს გამოყენების სფეროში და შესაბამისად შეიცვალა სათაური.

ისო 11290-ის სერიის ნაწილების ჩამონათვალის ნახვა შესაძლებელია ისო-ს ვებგვერდზე

VI

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

შესავალი

წინასიტყვაობაში ჩამოთვლილი ძირითადი ცვლილებები, რომლებიც შეტანილია წინამდებარე დოკუმენტში, ისო 11290-1:1996-თან შედარებით განიხილება, როგორც ძირითადი (იხილეთ ისო 17468^[28]). შეფასდა ტექნიკური ცვლილებები და მიჩნეულ იქნა, რომ ისინი მეთოდის სამუშაო მახასიათებლებზე ან გამოცდის შედეგებზე მნიშვნელოვან გავლენას არ ახდენენ.

სურსათისა და ცხოველთა საკვების დიდი მრავალფეროვნების გამო ჰორიზონტალური მეთოდის ყველა დეტალი შესაძლოა ცალკეული პროდუქტის შესაფერისი არ იყოს, ამიტომ შეიძლება აუცილებელი გახდეს სხვა მეთოდის ან სპეციალური მეთოდის გამოყენება. მიუხედავად ამისა, ყველა შემთხვევაში, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, უნდა ეცადოთ ამ ჰორიზონტალური მეთოდის გამოყენებას. გადახვევები ამ მეთოდიდან მხოლოდ მაშინ არის შესაძლებელი, თუ ისინი სრულიად აუცილებელი და დასაბუთებულია ტექნიკური მიზეზებით.

როდესაც წინამდებარე დოკუმენტი შემდგომში განიხილება, მხედველობაში მიიღება იმ დროისთვის არსებული მთელი ინფორმაცია იმასთან დაკავშირებით, თუ რა ფარგლებში ხდებოდა ჰორიზონტალური მეთოდის გამოყენება და აგრეთვე მისგან გადახვევების მიზეზები ცალკეული პროდუქტების შემთხვევაში.

კვლევის მეთოდები ერთბაშად არ ჰარმონიზდება და პროდუქტების ცალკეული ჯგუფებისთვის შეიძლება არსებობდეს საერთაშორისო და/ან ეროვნული სტანდარტები, რომლებიც წინამდებარე ჰორიზონტალურ მეთოდს არ შეესაბამება. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ როდესაც ასეთი სტანდარტები განიხილება, ისინი შეიცვლება და წინამდებარე დოკუმენტის შესაბამისი გახდება, და რომ საბოლოოდ, ამ ჰორიზონტალური მეთოდიდან მხოლოდ ის გადახვევები დარჩება, რომლებსაც კარგად დასაბუთებული ტექნიკური მიზეზები განაპირობებს.